

URZĄD MIASTA I GMINY

77-330 CZARNE

Wpłynęło dn. 12.04.2024 r.

Nr. 3283/2024 zał. MJ

Data zatwierdzenia

**OŚRODEK POMOCY
SPOŁECZNEJ
W CZARNEM**

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ZA ROK 2023**

Czarne 2024 r.

Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie obowiązków Gminy Czarne regulowany przez art. 176 ww. ustawy. Do zadań własnych Gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
  - a) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. realizował zadania wynikające z ustawy. Uchwałą Nr 0007.16.2022 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 21 marca 2022 roku, został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2025. Głównym celem tego programu była kontynuacja i pomocy rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wsparcie rodziny miało charakter profilaktyczny, a w samej rodzinie w pierwszej kolejności zostały stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko w takich okolicznościach można zwiększyć szansę na prawidłowe funkcjonowanie rodziny w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobycia motywacji i nowych umiejętności. Dodatkowo oczekiwany

efektem realizacji Programu było m.in., polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Wspieranie rodziny

Rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej oraz przejawiających trudność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem, zapewnił wsparcie zgodnie z zadaniami zawartymi w/w Programie. Na jej realizację składały się wszelkie działania związane z prowadzeniem pracy socjalnej, zapewnieniem wsparcia w postaci asystenta rodziny, świadczeniu poradnictwa specjalistycznego, usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.

W swojej ocenie codziennej pracy pracownicy tut. Ośrodka kładą nacisk na rozpoznawanie i szybką interwencję w rodzinach zagrożonych kryzysem, współpracując w tym zakresie ze szkołami, kuratorami sądowymi, Policją, Gminną Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka, pracownikami służby zdrowia, pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, i innymi podmiotami zapewniającymi wsparcie rodzinie. Ponadto wśród rodzin, które zmagaly się z trudną sytuacją życiową, były również takie, które wymagały zapewnienia wsparcia finansowego. Jak wynika z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem, w 2023 roku z pomocy skorzystało 173 rodziny, w których przebywało 450 osób.

Tabela nr 1. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w OPS Czarne w 2023r.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych Ogółem (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	340	239	563
W tym: świadczenia pieniężne	178	173	450
Świadczenia niepieniężne	168	119	335
W tym: świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez			

względu na ich rodzaj, formę i liczbę	9	8	33
świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	332	233	538
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	X	526	1147
W tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	287	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Czarnem.

Do głównych powodów przyznawania świadczenia z pomocy z pomocy społecznej należały m.in.;

- ✓ ubóstwo,
- ✓ bezrobocie
- ✓ długotrwała lub ciężka choroba,
- ✓ niepełnosprawność,
- ✓ bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- ✓ alkoholizm, narkomania

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy społecznej w OPS w Czarnem w 2023r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	102	195
sieroctwo	0	0
bezdomyłość	4	5
potrzeba ochrony macierzyństwa	48	237
w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	32	179
bezrobocie	88	248

niepełnosprawność	126	233
długotrwała lub ciężka choroba	132	254
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego-Ogółem	42	162
w tym: rodziny niepełne	37	137
rodziny wielodzietne	4	23
przemoc domowa	2	6
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
alkoholizm	31	50
narkomania	5	5
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (art.7 pkt11)	0	0
zdarzenie losowe	4	15
sytuacja kryzysowa	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Czarnem.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach swojej działalności zapewniał mieszkańcom uzależnionym, współuzależnionym i członkom ich rodzin bezpłatne konsultacje psychologiczne, psychoterapeutyczne oraz bezpłatny dostęp do porady prawnej.

Praca z rodziną

W art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej został określony zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Do najważniejszych działań zawartych w przedmiotowej ustawie znajdują się działania polegające na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Praca z rodziną realizowana na terenie Gminy Czarne przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem, odbywa się na zasadzie dobrowolności (25 rodzin), jak również zgodnie z postanowieniem sądu rodzinnego (8 rodzin). Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą

i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Pracownicy odpowiedzialni za jej realizację, zobowiązani są do analizowania sytuacji rodziny, w zachowaniu szczególnej uwagi, na dzieci w niej przebywające oraz do podejmowania ewentualnych działań w sytuacji podejrzenia jakichkolwiek nieprawidłowości. Na przebieg pomyślniej pracy z rodziną wpływają wszelkie działania, mające na celu zapewnić jej pomoc w opiece i w wychowaniu dziecka.

Przydzielenie asystenta rodziny

W przypadku, gdy Ośrodek uzyska informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do Kierownika z wnioskiem o udzielenie pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny. Do współpracy z asystentem rodziny może zobowiązać rodzinę z małoletnimi dziećmi także Sąd Rodzinny, na mocy postanowienia. Asystent rodziny pracuje w ramach zadaniowego czasu pracy, co umożliwi dostosowanie czasu pracy do indywidualnych potrzeb rodziny. Jego działania nie mogą się łączyć z obowiązkami pracownika socjalnego na terenie gminy, nie może również prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Do podstawowych działań asystenta rodziny należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodzin i konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej w tym zdobywaniu

- umiejętności z zakresu prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, prawidłowego wychowywania i opieki nad dziećmi, troski o edukację i rozwój dzieci, dbałość o zdrowie i poprawną realizację działań prozdrowotnych oraz prawidłowe gospodarowanie budżetem domowym;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz wszelkich zaistniałych trudności wychowawczych z dziećmi;
  - 4) wspieranie rodziny zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunków w rodzinie do własnej sprawczości, podniesienia samooceny i wzbudzanie wiary we własne siły;
  - 5) wspieranie aktywności społecznej rodziny;
  - 6) motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
  - 7) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
  - 8) podejmowanie działań interwencyjnych zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
  - 9) dokonywanie okresowej oceny rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny Kierownikowi Ośrodka;
  - 10) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
  - 11) sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
  - 12) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
  - 13) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna się za niezbędną;
  - 14) udział w posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w placówce.

Mając na uwadze dobro rodziny i dziecka Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem w 2013 roku, zatrudnił dwóch asystentów rodziny w tym jeden na 7/8 etatu a drugi asystent pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym okresie wsparciem objętych zostało 23 rodziny liczące 100 osób w tym 63 dzieci. Obecnie Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem, zatrudnia w pełnym wymiarze pracy dwóch asystentów rodziny.

Tabela nr 3. Charakterystyka rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2023 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie
1.	Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny z tego:	25
	✓ do 3 miesięcy	1
	✓ powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	4
	✓ powyżej roku	20
2.	Liczba rodzin zobowiązanych do pracy z asystentem przez Sąd	8
3.	Liczba rodzin objętych kuratelą sądową	20
4.	Liczba dzieci w rodzinie objętych wsparciem asystenta rodziny	78
5.	Liczba rodzin z którymi asystent zakończył pracę w tym:	9
	✓ ze względu na osiągnięcie celów	6
	✓ z względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0
	✓ ze względu na brak efektów	0
	✓ ze względu na zmianę metod pracy	3
6.	Liczba rodzin, która objęta była wsparciem asystenta rodziny w 2023 r. (włącznie z rodzinami z którymi zakończono współpracę w danym roku).	34

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Czarnem.

W rodzinach objętych pracą asystenta rodziny prowadzone były następujące działania:

1. Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego:

- ✓ instruktaż prawidłowego sprzątania mieszkania - podział obowiązków na wszystkich członków rodziny,
- ✓ edukacja zasad zdrowego odżywiania (cukrzyca),
- ✓ trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci),
- ✓ edukacja w zakresie gospodarowania budżetem rodziny (analiza, planowanie i monitorowanie dochodów i wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez określenia stopnia ważności potrzeb), niebezpieczeństwa (zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej, zakupów na raty, korzystanie z kart kredytowych itp.),
- ✓ edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, prądu, gazu itp.),
- ✓ wykorzystanie swoich umiejętności i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,

- ✓ pomoc w załatwieniu spraw urzędowych,
  - ✓ zasady związane z prawidłowym zachowaniem wobec rodzeństwa i rodziców.
2. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych:
- ✓ podczas pracy z rodziną zbierane są informacje o jej sytuacji rodzinnej, środowisku wychowawczym, problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązywania. Na tej podstawie sporządzane są indywidualne plany pracy z rodziną obejmujące min. wskazania dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe.
3. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywanie problemów psychologicznych:
- ✓ poprawa wzajemnej komunikacji w relacji rodzic - dziecko (rozmowy o prawidłowym komunikowaniu się, wyrażenie uczuć i wzajemnych potrzeb),
  - ✓ trening asertywności i budowania poczucia własnej wartości (zachowanie asertywne w sytuacji prezentowania własnej opinii raz reakcji na krytykę i atak),
  - ✓ praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu, którego efektem będzie nabycie prawidłowych nawyków w zakresie mówienia i słuchania (rozmowy edukacyjne dotyczące prawidłowego słownictwa adekwatnego do wieku i sytuacji),
  - ✓ wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci (informacje o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy psychologicznej oferowanej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną).
4. Udzielenie pomocy rodzinom w postaci:
- ✓ możliwość konsultacji prawnych w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej,
  - ✓ pomocy w formułowaniu pozwów i pism procesowych.
5. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi.
- ✓ działania na rzecz integracji rodziny (edukacja wspólnego czasu spędzania przez rodzinę),
  - ✓ poprawa relacji rodzic-dziecko (nauczanie o rolach w rodzinie - co należy do roli matki, ojca, dziecka itp. rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencji ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka),
  - ✓ podtrzymywanie i zacieśnienie więzów rodzinnych (utrzymywanie kontaktów z bliższą i dalszą rodziną, wspólne spędzanie czasu- gry, zabawy, spaceru itp.),
  - ✓ motywowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym dziecka, utrzymywanie systematycznego kontaktu ze szkołą dziecka – wypełnianie obowiązku uczniowskiego,
  - ✓ kontakt z kuratorem, pedagogiem, wychowawcą klasy, Poradnią Psychologiczno-

Pedagogiczną, lekarzem, Policją.

6. Wspierania aktywności społecznej rodzin:

- ✓ zachęcanie, motywowanie do czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej, np. udziału w wydarzeniach, festynach i imprezach kulturalnych organizowanych na terenie Gminy Czarne,
- ✓ informowanie o możliwościach i ofercie wypoczynku podczas wakacji i ferii zimowych.

7. Udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych dzieci i rodziców:

- ✓ edukacja w zakresie profilaktyki zdrowia,
- ✓ mobilizacja do naprawy zaniechanych kontroli lekarskich.

8. Motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych:

- ✓ informowanie o możliwości korzystania z aktywnych form przeciwdziałaniu bezrobociu, realizowanych przez Gminę Czarne (prace społecznie użyteczne, prace interwencyjne),
- ✓ motywowanie do utrzymania aktywnego kontaktu z Powiatowym Urzędem Pracy w Człuchowie.

9. Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej:

- ✓ informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
- ✓ nauka pisania CV, listu motywacyjnego,
- ✓ zasady autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
- ✓ motywowanie do utrzymywania pracy przez rozmowy wspierające.

10. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej spowodowane uzależnieniem oraz współuzależnieniem:

- ✓ motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, wskazanie możliwości uzyskania form wsparcia, zapewnienie wsparcia psychoterapeutycznego, współpracę z terapeutami ds. uzależnień.

Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami i polegają przede wszystkim na prowadzeniu prac z rodzinami, u których występuje wiele sprzężonych problemów. Do głównych problemów należą m.in: niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz prowadzenie gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, przewlekła

choroba, niepełnosprawność, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, depresje, a których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Działania asystenta rodziny ukierunkowane są przede wszystkim na utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku rodzinnym. W ramach swoich obowiązków asystent rodziny brał udział w zespołach do spraw oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej (zespoły powoływane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które monitorują i analizują sytuację rodziny pod kątem możliwości powrotu dzieci do naturalnego środowiska) i na sprawach sądowych.

Realizując ww. zadania asystenci rodziny dołożyli wszelkich starań, aby zapewnić wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, a wszelkie ich działania miały na celu rozbudzić w członkach rodziny poczucie akceptacji i zrozumienia. Trudności z jakimi zmagają się rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny są zróżnicowane, jednak powodują obciążenie, utrudniające prawidłowe wypełnianie ról rodzicielskich. Dlatego wsparcie jakim zostały objęte rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Czarne, miało charakter kompleksowy. Przejawiane trudności w rodzinach powodują izolację społeczną, dlatego bardzo ważnym elementem współpracy jest okazanie zrozumienia oraz budowanie wzajemnego zaufania. Szczere relacje są fundamentem do zapewnienia poczucia bezpieczeństwa, które jest podstawą jakiegokolwiek współpracy z rodziną dysfunkcjonalną oraz dokonywania zmian w jej poszczególnych strukturach i bezpośrednim jej funkcjonowaniu. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych spowodowana jest przez nieprawidłowo ukształtowane wzorce oraz niskie kompetencje społeczno-emocjonalne. Przyczyn takiego stanu możemy doszukiwać się w wielu czynnikach, ale kluczową rolę przypisujemy dysfunkcjonalnie funkcjonującym sferom rodzinnym i środowiskowym. Wśród ich długiej listy znajdziemy m.in. ubóstwo, sieroctwo, wszelkiego rodzaju uzależnienia oraz niepełnosprawność.

Praca asystenta rodziny ma charakter profilaktyczny, którego głównym celem jest zapobieganie rozwojowi ukształtowanych, destrukcyjnych wzorców wychowawczych oraz kształtowaniu nowych, prawidłowych umiejętności, dających możliwość dostrzeżenia i interpretacji potrzeb dzieci i ich adekwatnego zaspokajania. Osoby, które z w/w przyczyn nie zostały wyposażone w zdrowe mechanizmy, dające możliwość poprawnego pełnienia funkcji rodzicielskiej, reagują zgodnie z pierwotnie zdobytymi wzorcami. Ich postępowanie wielokrotnie jest krzywdzące dla wychowujących się w rodzinach dzieci, dlatego tak niezbędnym elementem jest praca z rodziną dająca jej możliwość nabycia oraz kształtowania umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Wypracowanie nowych metod jest niezmiernie trudnym działaniem dla wielu osób. Praca ta ma za zadanie przybrać formę długoterminowego procesu, w którym asystent pełni rolę przewodnika. Wytworzenie wzajemnej

relacji wymaga od asystentów ogromnej ostrożności. Jej członkowie powinni czuć bezwzględne wsparcie, które wyzwała we wszystkich członkach rodziny. Ponadto, w bardziej skomplikowanych sytuacjach asystent rodziny współpracował m.in. z Placówkami Oświatowymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodkami Zdrowia oraz innymi organizacjami mającymi na celu zapewnienie kompleksowej pomocy całej rodzinie.

Systematyczna praca asystentów rodziny we współpracy z pracownikami socjalnymi oraz innymi specjalistami realizującymi zadania z zakresu wspierania rodziny, przyczyniła się do poprawy ich funkcjonowania. Poprawa ta jest dostrzegana w wielu aspektach życia, poszczególnych członków rodzin objętych asystenturą.

Tabela nr 4. Efekty podejmowanych działań wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2023 r.

Lp.	Wyniki efektów działań asystenta rodziny podczas współpracy z rodzinami w 2021 r.	Liczba osób
1.	Pomoc terapeuty ds. uzależnień	5
2.	Pomoc radcy prawnego	10
3.	Pomoc pedagoga szkolnego	6
4.	Konsultacja psychiatryczna	18
5.	Usługi specjalistyczne	1
6.	Konsultacja psychiatryczna dla dzieci	11
7.	Udział w konsultacjach psychologicznych	9
8.	Udział w konsultacjach terapeuty ds. przemocy w rodzinie	8
9.	Poddanie się leczeniu odwykowemu w systemie stacjonarnym	3
10.	Uczestnictwo na indywidualnych spotkaniach z terapeutą ds. uzależnień	1
11.	Podjęcie pracy zarobkowej, stażu oraz innych prac dorywczych mających na celu poprawę sytuacji finansowej rodziny	7
12.	Udział dzieci w wypoczynku wakacyjnym	8
13.	Objęcie rodzin wsparciem specjalistów medycznych	7
14.	Uczestnictwo dzieci w zajęciach pozalekcyjnych- Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka	4

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Czarnem.

Finansowanie, koszty związane z współfinansowaniem pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub inwestycyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje również kwestię finansowania opłat, związanych z pobytem dziecka w rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 191 ust.9 w/w ustawy, gmina ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, wspólnie z powiatem ponoszą koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Odpłatność ponoszona przez Gminę jest zmienna w zależności od czasu pobytu dziecka w danej pieczy w związku z czym podział procentowy przedstawia się następująco:

- ✓ 10% - odpłatności w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- ✓ 30% - odpłatności w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- ✓ 50% - odpłatności w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2023 roku, Gmina Czarne współfinansowała pobyt 36 dzieci przebywających w pieczy zastępczej z czego:

- ✓ 10% na 7 dzieci w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- ✓ 30% na 10 dzieci w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- ✓ 50% na 19 dzieci w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Plan budżetu na 2023 rok w obszarze pieczy zastępczej - Budżet Gminy Czarne na 2023r. został przyjęty Uchwałą nr 0007.83.2022 z dnia 30.12.2022r. następnie zmieniany:

- ✓ 0050.137.2023 z dnia 30.06.2023r.
- ✓ 0050.144.2023 z dnia 31.07.2023r.
- ✓ 0007.31.2023 z dnia 24.08.2023r.
- ✓ 0007.35.2023 z dnia 28.09.2023r.
- ✓ 0050.176.2023 z dnia 29.09.2023r.
- ✓ 0007.52.2023 z dnia 24.10.2023r.
- ✓ 0007.67.2023 z dnia 30.11.2023r.
- ✓ 0007.70.2023 z dnia 21.12.2023r.
- ✓ 0050.217.2023 z dnia 29.12.2023r.

Na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem dysponował w 2023 r. kwotą **589.434,32 zł**, z czego:

- ✓ 422.575,00 zł - zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,

- ✓ 166.859,32 zł - zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z zatrudnieniem asystentów rodziny.

Na realizację programu Gmina Czarne wydatkowała środki finansowe w kwocie **586.487,56 zł**, z czego:

- 1) 422.574,87 zł - piecza zastępcza;
  - 2) 163.912,69 zł - asystent rodziny;
- ✓ wynagrodzenie osobowe,
  - ✓ dodatkowe wynagrodzenie roczne,
  - ✓ składki na ubezpieczenie społecznej składki na fundusz pracy,
  - ✓ wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń,
  - ✓ zakup materiałów i wyposażenia,
  - ✓ zakup usług zdrowotnych,
  - ✓ podróże służbowe krajowe,
  - ✓ odpisy na ZFŚS.

Z ogólnej kwoty 586.487,56 zł wkład własny gminy wyniósł 564.774,22 zł, pozostałe środki pozyskano w kwocie 21.713,34 zł z Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej na rok 2023 asystent rodziny współfinansowany z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

GLÓWNY KSIĘGOWY
mgr Katarzyna Kawalek

KIEROWNIK
Główna Księgowość Społecznej
Pieczy Zastępczej
Mila Stojak
Ośrodek Pomocy Społecznej
77-330 CZARNE, ul. Leśna 4
woj. pomorskie
NIP 843-10-85-465 REGON 005311696
tel./fax 59 833 20 81